

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Architectuuruitbeelding in de Middeleeuwen : oorsprong, verbreiding en betekenis van architectonische beeldtradities in de West-Europese kunst tot omstreeks 1300

Klinkenberg, E.S.

Citation

Klinkenberg, E. S. (2006, January 24). *Architectuuruitbeelding in de Middeleeuwen : oorsprong, verbreiding en betekenis van architectonische beeldtradities in de West-Europese kunst tot omstreeks 1300*. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4274>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4274>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

STELLINGEN

behorende bij het proefschrift van E.S. Klinkenberg

ARCHITECTUURUITBEELDING IN DE MIDDELEEUWEN

Oorsprong, verbreiding en betekenis van architectonische beeldtradities
in de West-Europese kunst tot omstreeks 1300

1. Het onderzoek naar de oorsprong van beeldtradities in de middeleeuwse kunst verdient veel meer aandacht dan het tot nu toe heeft gekregen. De keuze voor bepaalde beeldmotieven om een nieuwe betekenis te visualiseren zal immers weloverwogen hebben plaatsgevonden. Onderzoek naar de historische omstandigheden waarin de keuze plaatsvond, kan licht werpen op deze betekenis.
2. In de vroege en hoge Middeleeuwen is portretmatigheid van architectuuruitbeeldingen geen doel, maar een middel om een boodschap te verduidelijken. Portretmatige architectuuruitbeeldingen leenden zich bijvoorbeeld beter om aanspraken op rechten, bezit en privileges te onderbouwen dan schematisch weergegeven gebouwen.
3. Hoewel niet valt hard te maken dat op de triomfboog van de oude St.-Pieter reeds vanaf het midden van de vierde eeuw keizer Constantijn de Grote als stichter met een architectuurmodel was uitgebeeld, kunnen op grond van deze veronderstelling veel bijzonderheden in de verbreiding en de betekenis van de beeldtraditie van modeldragers worden verklaard.
4. De invloed die de loden en gouden bullen van de koningen en keizers van het Heilige Roomse Rijk op de zegelkunst hebben uitgeoefend, is ernstig onderschat.
5. Zonder het zelf te beseffen voert de Utrechtse Universiteit het best denkbare logo voor haar Bibliotheek. Bedoeld wordt de tempel der wijsheid in het wereldberoemde Utrechtse Psalter, waarvoor een mannelijke figuur onder het toezien van een engel zit te lezen.
6. Door de gebruikelijke focus op de mannelijke lijn in adellijke geslachten is de samenhang tussen grafmonumenten op grond van vrouwelijke lijnen en voorgewende familiebanden vaak over het hoofd gezien.
7. Het verschil in betekenis tussen middeleeuwse kunstwerken en vervalste oorkonden kan zeer gering zijn: beide onderstrepen aanspraken van de opdrachtgever.
8. Ondanks de voortschrijdende Europese eenwording belemmeren de nationale grenzen nog steeds het (kunst)historische onderzoek. Zo geven iconografische studies over Franse stadszegels op basis van het *Corpus des sceaux 1. Les sceaux des villes* (1980), waarin de huidige staatsgrenzen worden aangehouden in plaats van de historische, vaak een vertekend beeld.
9. Het is aan de misplaatst grote belangstelling voor 'stilistische ontwikkelingen' te wijten dat de identificatie van de statues-colonnes in de westportalen van de kathedraal van Chartres zo lang op zich heeft laten wachten.
10. Hoewel de panelen voor de bronzen deuren van de S. Zeno in Verona in twee fasen tot stand kwamen, verbeelden zij een samenhangend iconografisch programma. Dit geldt ook voor de verdubbeling van de Verdrijving uit het paradijs, Noachs ark en het Offer van Abraham: de 'herhalingen' van deze onderwerpen leggen nieuwe iconografische accenten als gevolg van aanpassingen in de typologische samenhangen. De panelen van de oude reeks zijn zo goed mogelijk in de nieuwe opzet ondergebracht.
11. De Universiteit Leiden had eerder werk moeten maken van het online publiceren van proefschriften: dat was de toegankelijkheid van het wetenschappelijke onderzoek zeker ten goede gekomen.
12. Om aan de formele, hiërarchische sfeer van een gemiddeld symposium in hun vaderland te ontsnappen bezoeken Duitse wetenschappers graag symposia in Nederland.